

Δημοκρατικός Συναγερμός Τομέας Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης

30 Σεπτεμβρίου 2003

ΙΔΡΥΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Σκοπός:

Οι κατηγορίες για εμπλοκή μελών της Αστυνομίας σε υποθέσεις που αφορούν θέματα διαφθοράς και διαπλοκής, καθημερινώς φαίνεται να αυξάνονται με αποτέλεσμα η διαφθορά να υπονομεύει το κύρος της Αστυνομίας και κατ' επέκταση να μειώνει την τιμή και υπόληψη των μελών της. Το φαινόμενο αυτό αδιαμφισβήτητα προκαλεί την ανησυχία του κοινωνικού συνόλου με αποτέλεσμα η εμπιστοσύνη στην Αστυνομία συνεχώς να κλονίζεται. Είναι καθήκον όλων των αρμοδίων αρχών να διαφυλάξουν το κύρος και την αξιοπρέπεια της Αστυνομίας. Λόγω της σοβαρότητας του προβλήματος που αντιμετωπίζει η Αστυνομία, ιδιαίτερα αυτή την περίοδο, επιθυμώ όπως με την παρούσα επαναλάβω με λεπτομέρεια την πρόταση εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού για την ίδρυση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου στην Αστυνομία.

Η ίδρυση ειδικής υπηρεσίας για τον εσωτερικό έλεγχο θα συμβάλει στην προσπάθεια καταπολέμησης κάθε φαινομένου διαφθοράς και διαπλοκής, υπέρβασης εξουσίας, κατάχρησης, και στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών αποκατάστασης στη συνείδηση των πολιτών της αξιοπιστίας του ρόλου της Αστυνομίας και την προστασία της τιμής και αξιοπρέπειας των μελών της. Επιπλέον, θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του κύρους της Αστυνομίας και την ανάκτηση και ενίσχυση της εμπιστοσύνης του πολίτη, που με βάση αυτά που βλέπουν καθημερινώς το φως της δημοσιότητας αποτελεί σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα.

Αποστολή:

Η Υπηρεσία θα διερευνά αυτεπάγγελτα υποθέσεις ή ανώνυμες και επώνυμες καταγγελίες από πολίτες, για τη διαφθορά, τη διαπλοκή μελών της Αστυνομίας, ανεξαρτήτως βαθμού. Συγκεκριμένα, θα μπορεί αυτεπάγγελτα να διερευνά ή να εξετάζει καταγγελίες, πληροφορίες ή παράπονα αναφορικά με την πιθανή εμπλοκή ή διασύνδεση αστυνομικών σε πράξεις διαφθοράς, διαπλοκής ή παρανομίας, τη συμπεριφορά αστυνομικών έναντι των πολιτών ή τις παραλείψεις

τους ή ακόμα τη διερεύνηση καταγγελιών για αδικαιολόγητο πλουτισμό. Τα περιστατικά που θα διερευνά η εν λόγω υπηρεσία θα πρέπει να καταγραφούν εξαντλητικά ούτως ώστε να αποφευχθεί η απασχόληση της Υπηρεσίας με μη ήσσονος σημασίας παραβάσεις αστυνομικών, οι αρμοδιότητές της να υπερκαλύπτουν τις αρμοδιότητες άλλων οργάνων του κράτους και της Αστυνομίας και αυτές να μην αποτελέσουν αντικείμενο κατάχρησης για την εξυπηρέτηση άλλων σκοπών. Οι αρμοδιότητές της όμως θα περιορίζονται στην προσπάθεια διαφύλαξης της τιμής και της αξιοπρέπειας της Δύναμης και δεν θα ασχολείται με θέματα που αφορούν την υπηρεσία των αστυνομικών όπως για παράδειγμα τη διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων, διορισμών, προαγωγών κ.τ.λ.

Η σύσταση και συγκρότηση μιας τέτοιας Υπηρεσίας θα δώσει το ξεκάθαρο μήνυμα προς τα έξω ότι οι ένοχοι, όποιοι και να είναι, όσο ψηλά και να βρίσκονται, και ανεξαρτήτως κομματικών ή ιδεολογικών πεποιθήσεων, θα προσάγονται ενώπιον της δικαιοσύνης. Όπως έχουν τα πράγματα σήμερα, οι πολίτες οι οποίοι επιθυμούν να υποβάλουν παράπονο ή καταγγελία εναντίον μέλους της Δύναμης, στην πορεία της έρευνας, διστάζουν να προσέλθουν για παροχή στοιχείων, είτε γιατί φοβούνται είτε γιατί πιστεύουν ότι οι καταγγελίες τους ή τα παράπονά τους θα «πνιγούν». Αυτός είναι και ο κύριος λόγος για τον οποίο επιμένω στην ανάθεση της λειτουργίας της Υπηρεσίας σε ανεξάρτητα πρόσωπα.

Εποπτεία:

Αρα με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και αμεροληψίας της Υπηρεσίας, ούτως ώστε το έργο της να καταστεί αποτελεσματικότερο, εισηγούμαστε όπως η εν λόγω υπηρεσία λειτουργεί υπό την εποπτεία του πολιτικού προϊστάμενου της Αστυνομίας ώστε να παρέχεται η δυνατότητα διακρίβωσης με αντικειμενικούς όρους της πιθανής ύπαρξης οποιασδήποτε ευθύνης. Εισηγούμαστε δηλαδή τη σύσταση και συγκρότηση μιας ανεξάρτητης υπηρεσίας που δεν θα εποπτεύεται από την ηγεσία της Αστυνομίας, προς διασφάλιση της αντικειμενικής διερεύνησης των καταγγελιών. Μέλη της Υπηρεσίας θα πρέπει να είναι άτομα εγνωσμένου επιστημονικού και επαγγελματικού κύρους και ήθους και με γνώσεις σε συγκεκριμένους τομείς όπως νομικοί, κοινωνιολόγοι, οικονομολόγοι και άλλοι επιστήμονες. Πιστεύω ότι οποιαδήποτε προσπάθεια που θα θέσει την Υπηρεσία υπό την εποπτεία της Αστυνομίας, πέραν του ότι θα είναι αναποτελεσματική και δεν θα διασφαλίζει την ανεξαρτησία και αμεροληψία της έναντι των μελών της Αστυνομίας, θα ευνοήσει περιπτώσεις προσπάθειας από ορισμένους, συγκάλυψης περιστατικών, καταγγελιών ή παραπόνων που πιθανόν να αφορούν και ανώτερα στελέχη.

Μέλη:

Το προσωπικό της Υπηρεσίας πρέπει να διακρίνεται για την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά του, το ήθος και τη διαγωγή του, την υπευθυνότητα και αποφασιστικότητά του, την αμεροληψία και ορθοκρισία του. Δεν θα πρέπει να διορίζονται στο προσωπικό της Υπηρεσίας άτομα τα οποία έχουν τιμωρηθεί ή εκκρεμεί σε βάρος τους πειθαρχική δίωξη για παράπτωμα που επισύρει ανώτερη πειθαρχική ποινή ή άτομα που έχουν τιμωρηθεί για παραπτώματα τα οποία, ενώ επισύρουν κατώτερη πειθαρχική ποινή, μαρτυρούν έλλειψη συνείδησης του υπηρεσιακού καθήκοντος και ακεραιότητας του χαρακτήρα. Περαιτέρω, το προσωπικό της δεν θα πρέπει να είναι μέλη συμβουλίου συνδικαλιστικής οργάνωσης αστυνομικών και να μην έχουν υπηρετήσει κατά τα προηγούμενα έτη με οποιαδήποτε ιδιότητα, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού ασφαλείας, σε γραφεία μελών της Κυβέρνησης, Υπουργών, Κομμάτων και Βουλευτών. Η επιλογή του προσωπικού της Υπηρεσίας Εσωτερικών Ελέγχου θα γίνεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κατόπιν διαβούλευσης με τα εκάστοτε εκπροσωπούμενα στη Βουλή των Αντιπροσώπων κοινοβουλευτικά κόμματα.

Εξουσίες και αρμοδιότητες της Υπηρεσίας:

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας θα είναι και η διενέργεια ερευνών, συλλογή πληροφοριών και η λήψη γραπτών καταθέσεων. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Υπηρεσία θα διερευνά, συλλέγει, αξιολογεί και αξιοποιεί πληροφορίες και στοιχεία που αφορούν τη διάπραξη των εν λόγω εγκλημάτων, θα ενεργεί προκαταρκτική εξέταση για τη βεβαίωσή τους και θα παραπέμπει τους υπαίτιους στην αρμόδια για την άσκηση της ποινικής δίωξης αρχή. Κατά την εκτέλεση των ανωτέρω καθηκόντων της, η Υπηρεσία θα έχει απρόσκοπτη πρόσβαση στα αρχεία όλων των αστυνομικών υπηρεσιών και των άλλων αρχών ή υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και σε οποιαδήποτε αρχεία που είναι χρήσιμα για την διερεύνηση, για τα θέματα που αφορούν αστυνομικούς. Οι άλλες αστυνομικές, καθώς και όλες οι δημόσιες αρχές (πολιτικές και στρατιωτικές), θα υποχρεούνται, όταν τους ζητηθεί, να συνδράμουν αμέσως και ουσιαστικά τα όργανα της Υπηρεσίας. Όταν όμως άλλη αστυνομική υπηρεσία ενεργεί προανάκριση για τα εγκλήματα αστυνομικών θα έχει υποχρέωση να ενημερώνει αμέσως την Υπηρεσία, προκειμένου η τελευταία να τη συνδράμει, εφόσον το κρίνει σκόπιμο. Νοείται δε, ότι πληροφορίες και στοιχεία που συλλέγονται από την Υπηρεσία, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση της αποστολής της. Γι' αυτό και το προσωπικό της Υπηρεσίας θα έχει καθήκον εχεμύθειας, η παραβίαση του οποίου θα τιμωρείται ως αδίκημα.

Η άρση του απορρήτου των τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και η αποκάλυψη οποιωνδήποτε πληροφοριών που ενδέχεται να είναι ουσιαστικής σημασίας στις έρευνες και δεν εμπίπτει στην κατηγορία των προνομιούχων πληροφοριών, δύναται να διαταχθεί από το Δικαστήριο όπου αυτό κρίνεται ότι επιβάλλεται από

τις ανάγκες της έρευνας. Στην περίπτωση αυτή, το αίτημα προς το αρμόδιο Δικαστήριο υποβάλλει ο Γενικός Εισαγγελέας. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να διαταχθεί η παγοποίηση των λογαριασμών ή του ανοίγματος των θυρίδων, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα προερχόμενα από τη διάπραξη των εγκλημάτων. Το Δημόσιο θα δικαιούται να αξιώσει και να προβεί σε δήμευση κάθε περιουσίας που αποκτήθηκε από τη διάπραξη των εγκλημάτων και αφορούν αυτό.

Επίσης, προς στήριξη του έργου της Υπηρεσίας τα μέλη της θα έχουν τις εξουσίες και αρμοδιότητες που έχουν οι ανακριτές με βάση τον Περί Ποινικής Δικονομίας Νόμο. Συγκεκριμένα, θα δύνανται να διεξάγουν έρευνα, ύστερα από καταγγελίες ή βάσιμες υπόνοιες, σε μεταφορικό μέσο ή σε άλλο χώρο, για την ανεύρεση των πειστηρίων των εγκληματικών πράξεων.

Έκθεση προς τον Υπουργό και την Βουλή:

Μετά την αποπεράτωση της έρευνας θα συντάσσεται και θα υποβάλλεται ολοκληρωμένη έκθεση στον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, στον Αρχηγό της Αστυνομίας, με αντίγραφο στον Γενικό Εισαγγελέα. Με τη σειρά του ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως θα υποβάλλει στη Βουλή των Αντιπροσώπων, και ειδικότερα στην Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως της Βουλής, κάθε έτος, έκθεση με τον απολογισμό του έργου και των δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας του προηγούμενου έτους, με σκοπό την κοινοβουλευτική εποπτεία, τον έλεγχο και τη διαφάνεια.

Προστασία Μαρτύρων:

Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς και διαπλοκής και της πιθανής συγκάλυψής τους, καθώς επίσης και προς ενίσχυση των ερευνών που θα διεξάγει η Υπηρεσία, αστυνομικός ή άλλο πρόσωπο, που διαπράττει από κοινού με άλλο αστυνομικό εγκλήματα ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στη διάπραξη τέτοιων εγκλημάτων, θα τιμωρείται με μειωμένη ποινή αν πριν καταγγελθεί η πράξη για την οποία ασκείται ποινική δίωξη εναντίον του δώσει πληροφορίες για τα πρόσωπα και την εγκληματική τους δραστηριότητα και κατ' αυτόν τον τρόπο συντελέσει στην αποκάλυψή τους. Θα μπορεί όμως το δικαστήριο, εκτιμώντας τη μεταμέλεια και την προσωπικότητα του εν λόγω αστυνομικού, καθώς και τις ειδικές περιστάσεις κάτω από τις οποίες τέλεσε την πράξη να τον κρίνει ατιμώρητο. Λόγω της φύσης των καταγγελιών που θα διερευνά η Υπηρεσία αυτή και λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο οι ίδιοι αστυνομικοί να προβαίνουν σε καταγγελίες περιστατικών που θα έρθουν εις γνώση τους, θεωρώ αναγκαία την παροχή προστασίας και προφύλαξης, εκ μέρους του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, τόσο των αστυνομικών που θα καταθέτουν στοιχεία ή θα προβαίνουν σε καταγγελίες

άλλων αστυνομικών, όσο και μαρτύρων των υποθέσεων. Νοείται δε ότι ανάλογες ρυθμίσεις θα πρέπει να προβλεφθούν και καθόσον αφορά τις πειθαρχικές έρευνες και ποινές.

Αποκατάσταση Καταγγελθέντος:

Για την πιο ολοκληρωμένη λειτουργία της Υπηρεσίας θα πρέπει να γίνει πρόβλεψη και για την αποκατάσταση καταγγελθέντος προσώπου. Έτσι προτείνουμε, όπου μετά από έρευνα δεν προκύπτει οποιοδήποτε αδίκημα εναντίον αστυνομικών ή στην περίπτωση που εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση ή που αποφασιστεί από τη Γενική Εισαγγελία ότι δεν θα γίνει κατ' αυτού κατηγορία, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως υποχρεούται, ύστερα από αίτημα του ενδιαφερομένου, να εκδίδει ανακοίνωση αποκατάστασης του κατηγορηθέντος αστυνομικού για διάπραξη των εγκλημάτων η οποία θα δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες της Δημοκρατίας.

Το θέμα διαπλοκής και διαφθοράς μελών της Αστυνομίας είναι πολύ σοβαρό. Είναι για αυτό που ζητάμε την άμεση εφαρμογή της πρότασής μας για δημιουργία Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Ούτως ώστε η εμπιστοσύνη του πολίτη έναντι της Αστυνομίας να ενισχυθεί αλλά και για να προστατευθεί η τιμή και η αξιοπρέπεια των μελών της Αστυνομίας, αφού αποτελούν σημαντικότερο παράγοντα στη συμφιλίωση του πολίτη με τα μέλη της και τη συνεργασία του με το Αστυνομικό σώμα. Τα προβλήματα που παρουσιάζονται σήμερα, επιβάλλουν τη λήψη πρόσθετων μέτρων για την προστασία και ασφάλεια αφενός των πολιτών και προστασία του κύρους της Αστυνομίας αφετέρου. Θεωρούμε τέλος, ότι η λειτουργία μιας τέτοιας Υπηρεσίας θα συμβάλει θετικά στη μείωση του εγκλήματος γενικά αφού θα μειώσει τις πιθανότητες συμμετοχής, συγκάλυψης και διάπραξης οποιουδήποτε αδικήματος με αποτέλεσμα να αυξήσει το ζήλο και το ενδιαφέρον της Αστυνομίας για πάταξη του εγκλήματος.

ΙΩΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Βουλευτής

Επίτροπος Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης ΔΗ.ΣΥ.